

Referat Mihai Eminescu

Reprezentantul Spiritualitatii Romanesti in Universalitate

"A vorbi de poet este ca si cum ai striga intr-o peștera vasta... Nu poate sa ajunga vorba pana la el, fara sa-i supere tacerea. Numai graiul coardelor ar putea sa povesteasca pe harpa si sa legene, din departare, delicata lui singurateca slava".

Tudor Arghezi

In ce consta rolul spiritualitatii romanesti in cultura universala? In geniul creator al ciobanasului Mioritei, cel care, pentru prima data, a avut fantastica viziune a mortii transformata intr-o nunta cosmica! Dar oare "poetul nepereche" Mihai Eminescu n-a rostit cu aceleasi cuvinte, alunecand in lacrimi: "Mai am un singur dor / In linistea serii / Sa ma lasati sa mor / La marginea marii... luceferi ce rasar / Din umbra de cetini, / Fiindu-mi prieteni, / O sa-mi zambeasca iar?"... (Mai am un singur dor).

Atunci in minunatul vis de nemoarte al povestitorului poporal care, luandu-se la intrecere cu divinitatea, si-a dorit pentru sine Tinerete fara batranete si viata fara de moarte? Insa, asa cum ar fi spus Cel mai iubit dintre pamanteni - "daca dragoste nu e, nimic nu e" - exista si reversul acestui vis, pe care Hyperion nemuritorul il cere lui Dumnezeu: "Reia-mi al nemuririi nimb / si focul din privire, / si pentru toate da-mi in schimb / O ora de iubire"... (Luceafarul).

Poate ca spiritul romanesc s-a manifestat plenar in tablourile lui Nicolae Grigorescu, sub penelul caruia codrii nuntesc, vaile infloresc, iar campurile sunt presarate cu toate culorile curcubeului. Dar Mihai Eminescu n-a colorat la fel de frumos cu vorbele sale domoale Sara pe deal?: "Sara pe deal buciul suna cu jale, / Turmele-l urc, stele le scapara-n cale, / Apele plang, clar izvorand din fantane; / Sub un salcam, draga, m-astepti tu pe mine"... Nici o imbinare mai armonioasa intre sunet si culoare, intre olfactiv, tactil si pictural n-am mai intalnit in alta parte, ca in acest pastel!

La fel de armonioasa este, poate, Rapsodia romana, a lui George Enescu - acea logodna intre traditie si muzica, intre suflet si lumina, intre om si divinitate... li gasim un echivalent, reintorcandu-ne la versurile Luceafarului poeziei romanesti: "Ca de-i vremea rea sau buna, / Vantu-mi bate, frunza-mi suna; / si de-i vremea buna, rea, / Mie-mi curge Dunarea"... (Revedere).

Desigur ca, cel mai mult, spiritualitatea poporului nostru s-a inaltat cu semetia Coloanei Infinitului, a lui Constantin Brancusi.

Asa este! Numai ca Luceafarul cuvintelor noastre de suflet si-a sprijinit fruntea gandurilor peste acest vis cutezator, imbratisandu-l prin cuvintele sale si imprumu-tandu-i aripi sa zboare spre nesfarsite spatii: "La inceput, pe cand fiinta nu era, nici nefiinta, / Pe cand totul era lipsa de viata si vointa, / Cand nu s-ascundea nimica, desi tot era ascuns... / Cand patruns de sine insusi odihnea cel nepatruns... / Fu prapastie? genune? Fu noian intins de apa? / N-a fost lume priceputa si nici

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

mintea s-o priceapa, / Caci era un intuneric ca o mare fara-o raza, /Dar nici de vazut nu fuse si nici ochiul ca s-o vaza. / Umbra celor nefacute nu-ncepuse-a se desface, / si in sine impacata stapanea eterna pace!... /Dar deodat-un punct se misca, cel dintai si singur. Iata-l / Cum din chaos face mama, iara el devine Tatal! Punctu-acela de miscare, mult mai slab ca boaba spumii, / E stapanul fara margini peste marginile lumii..." (Scrisoarea I).

Cel mai mult si mai incarcat de sentimente patriotice, spiritul romanesc a izvorat din sufletul lui Stefan cel Mare, caruia cronicarul ii atribuia indemnul sincer catre urmasi: "Daca dusmanul vostru ar cere legaminte rusinoase de la voi, atunci mai bine muriti prin sabia lui decat sa fiti privitorii impilarii si ticalosiei tarii voastre. Domnul parintilor vostri insa se va indura de lacrimile slugilor sale si va ridica dintre voi pe cineva carele va aseza iarasi pe urmasii vostri in voinicia si puterea de mai inainte".

Un indemn asemanator si-a gasit ecou si in versurile lui Mihai Eminescu: "Ce-ti doresc eu tie, dulce Romania, / Tara mea de glorie, tara mea de dor? / Bratele nervoase, arma de tarie, /La trecutu-ti mare, mare viitor"... (Ce-ti doresc eu tie, dulce Romania).

Adaptat la izvoarele de demult ale culturii populare, pictor pana la extaz al peisajului natal, cu epitete si metafore de-o rara frumusetate, muzical si melancolic asemenea undelor marii in Noaptea de Sanziene, sfidand cu imaginile sale inaltul cel mai indepartat atins in cultura romaneasca, rapsodul si patriotul neamului nostru, Mihai Eminescu este expresia reprezentativa a spiritualitatii romanesti. Statornicia si nobletea poporului roman stau sub semnul Luceafarului. Poetul nepereche, cum il numeste George Calinescu, este atat de al nostru, incat un alt mare liric roman, Marin Sorescu, il identifica pe Eminescu cu intregul univers, cu sentimentul romanesc al fiintei superioare: "Eminescu n-a existat/ A existat numai o tara frumoasa/ La o margine de mare... /si mai ales au existat niste oameni simpli/ Pe care-i chema Mircea cel Batran, Stefan cel Mare.../Au mai existat si niste tei / si cei doi indragostiti,/ Care stiau sa le troieneasca toata floarea/ Intr-un sarut... / si pentru ca toate acestea/ Trebuiau sa poarte un nume,/ Un singur nume,/ Li s-a spus Eminescu..." " In Romania, mirosul teiului este eminescian, lacurile stralucesc albastre, luna pare stapana marii, iar Luceferii rasar din umbra de cetini. Este posibila oare o harta, fluturatoare, a mirosurilor si fosnetelor de tei?"- se intreaba Nichita Stanescu, in eseul Eminescu cel Mare. "Dar o harta a sentimentelor pe care un tei le starneste, de la Eminescu incoace, cand, prin geniul sau , teiul a devenit un imn, un semn, un ritual, un limbaj infinit nuanatat?".

Acelasi statornic admirator al poetului se intreaba: "Nu percepeau vechii indieni divinitatile prin miros? Iar jertfele aduse de vechii evrei nu erau consemnate in Biblie, ca fiind de un miros placut Domnului? Brusc am inteles epitetul eminescian, adancimea perceptiei eminesciene asupra teiului... Da, teiul, poetic, neeluci-dabil, tulburator"...

Poet cantat de poeti, voievod al scriitorilor romani, Mihai Eminescu a devenit un simbol national, la care ne referim intotdeauna, ca la o mare sarbatoare a spiritului: "Varful greu al piramidei ochiului meu abia-l atinge.../ Lang-acest colos de piatra vezi tu cat de mica sunt./ Astfel tu-n a carui minte universul se rasfrange,/ Al tau geniu peste veacuri ramanea-va pe pamant". (Veronica Miele).

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Format la scoala critica si estetica a Junimii, prin studiile efectuate la Cernauti, Eminescu ia contact, dupa citirea Lepturariului romanesc, cu principalele opere ale inaintasilor, fata de care isi exprima admiratia in Epigonii, poezie scrisa la varsta de numai douazeci si doi de ani: "Cand privesc zilele de aur a scripturilor romane,/ Ma cufund ca intr-o mare de visari dulci si senine.../ Vad poeti ce-au scris o limba ca un fagure de miere"...

Calatoriile prin tara, cu diferite trupe de teatru, ii prilejuiesc poetului cunoasterea directa a vietii si a graiului poporului nostru, precum si culegerea unor creatii folclorice de larga virtuositate, pe care le prelucreaza apoi in poezii ca: Revedere, Ce te legeni, Mai am un singur dor si altele.

O alta sursa a deplinei afirmari a Luceafarului poeziei romanesti ar fi contactul cu filosofia si cultura germana, pe care si le insuseste temeinic in anii de studentie, chiar daca nu se intoarce in tara, asa cum ar fi dorit Titu Maiorescu si cu un doctorat.

Izvoarele generatoare ale operei lui Mihai Eminescu ar putea fi considerate, deci: insusirea experientei artistice a inaintasilor si ridicarea acesteia la un nivel superior; asimilarea elementelor folclorice si prelucrarea lor la inaltimea poetului cult; imbracarea in haina artistica a ideilor filosofice si estetice ale timpului sau.

Evident ca toate acestea au constituit doar caramizile de inaltare a unui templu monumental, deoarece luminile lui se aflau in sufletul poetului - acestea fiind generate de talentul sau genial, dand la iveala o opera originala, care ridica dintr-o data cultura romana la nivelul celei europene.

Principalele teme tratate de Eminescu se refera la: locul omului de geniu (crea-tor,dascal ori conducator militar) intr-o societate care nu-l intelege; conceptia poetului despre arta si rolul scriitorului in lume: Luceafarul, Scrisoarea I, Glossa, Scrisoarea III, In zadar in colbul scolii, Pasarea Phoenix, Numai poetul si altele; antiteza dintre trecut si prezent, critica societatii contemporane creatorului si infatisarea unor aspecte ale luptei de clasa; meditatie istorica si satirica: imparat si proletar, Epigonii, Scrisoarea III, Junii corupti, Ai nostri tineri si altele; natura si iubirea ocupa un loc de baza in opera lui Mihai Eminescu, aceasta tematica fiind singura in care poetul pare senin, fericit si impacat cu sine: Dorinta, Floare albastra, De ce nu vii, Din valurile vremii etc.

Superioritatea lui Mihai Eminescu fata de scriitorii inaintasi consta in aceea ca el ridica expresia artistica la o forma cat mai apropiata de perfectiune; creeaza o armonie si o muzicalitate nemaifaltate in lirica romaneasca de pana atunci, reusind sa imbine cu maiestrie expresiile populare cu cele provinciale, cu arhaisme, neologismele cele mai firesti pentru fiecare constructie. Eminescu foloseste cuvantul potrivit, "ce exprima adevarul", aducand in lirica si filosofia romaneasca ideile noi pe plan european si universal.

El ramane in literatura romana creatorul unei opere care strabate timpul, traind intr-o perpetua actualitate. El a produs efecte neasteptate in modelarea profunda si de durata a expresiei artistice, a facut ca "toata poezia acestui secol sa evolueze sub auspiciile geniului sau, iar forma infaptuita de el in limba nationala sa devina punct de plecare pentru intreaga dezvoltare ulterioara a vesmântului si cugetarii roma-nesti"(Titu Maiorescu).

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Influenta covarsitoare a poetului avea sa vina din inaltimea filosofica a gandirii sale si din frumusetea expresiva a unei opere exemplare, care a directionat principalele elemente de recunoastere a spiritualitatii romanesti, in afara careia nu mai poate exista o creatie durabila. El insusi s-a proiectat cu vointa si neclintire in sfera specificului national, spre care a adus intregul orizont de inteligenta si sensibilitate europeana.

Incontestabil, Eminescu a trecut din trupul unui om nefericit, intr-un duh romanesc nemuritor, care redimensioneaza continuu spatiul creator si spiritualitatea noastra. De la Eminescu incoace codrul e mai frematator si mai adanc, lacul mai incarcat de nuferi albastri si de asteptare romantica, singuratatea devine stimulatorie a energiilor creatoare si feerice existente in om, suferinta "dureros de dulce", iubirea mister cosmic, biruind moartea - in sensul celui mai autentic spirit romanesc. "Ceea ce caracterizeaza mai intai de toate personalitatea lui Eminescu - afirma Titu Maiorescu in Eminescu si poezia lui - este o asa de covarsitoare inteligenta, ajutata de o memorie careia nimic din cele ce-si intipareste vreodata nu-i mai scapa (nici chiar in epoca alienatiei declarate), incat lumea in care traia el, dupa firea lui si fara nici o sila, era aproape exclusiv lumea ideilor generale ce si le insusise si le avea pururea la indemana, in aceeasi proportie tot ce era caz individual, intamplarea externa, conventie sociala, avere sau neavere, rang sau nivelare obsteasca si chiar soarta externa a persoanei sale ii erau indifferente".

Prezenta lui Eminescu in constiinta poporului nostru a fost evocata si de poeta Ana Blandiana: "Sunt ani de zile de cand, intr-un tulburator exercitiu de purificare morala, o data pe an, la 15 ianuarie, amintindu-ne de el, ne amintim de noi insine si ne visam cu nemaisperata emotie un popor - poporul lui Eminescu. A venit, cred, clipa in care singura noastra salvare este sa devenim, in sfarsit, poporul lui Eminescu. Cred cu toata forta mea ca in secolul al XX-lea, ca sa parafrazam un celebru adagiu -poporul roman va fi eminescian sau nu va fi deloc".

Se cuvine sa amintim si cultul sacru al fratilor nostri basarabeni, care si-au format din Eminescu si stefan cel Mare, credinta in Dumnezeu si traditia noastra bimilenara, crucea sfanta a luptei lor pentru supravietuire si identitate nationala: "stiu, candva la miez de noapte, / Ori la rasarit de soare, / Stinsu-mi-s-ar ochii mei / Tot deasupra cartii sale, / S-o lasati asa deschisa, / Ca baiatul meu ori fata, /Sa citeasca mai departe, / Ce n-a dovedit nici tata". (Grigore Vieru).

Raspunzandu-i creatorului moldovean, tot printr-o lauda poetica adusa Luceafarului nostru unic, la una dintre comemorarile desfasurate in fata mormantului poetului, de la cimitirul Bellu, din Bucuresti, profesorul Ion C. stefan spunea: "In cuibar rotind de ape, sufletul in stralucire / Sta la portile gandirii si asculta al lui cant! / Indumnezeit de taine, Eminescu pare-un mire / Pe-o alee a nemuririi cu iubita sa trecand... /Noi in anul care vine tot pe el avea-vom mire / si-un mileniu inainte tot pe el vom lauda; / N-a putut cuvantu-mi palid sa rosteasca a mea uimire: / Eminescu este tara ce noi toti vom inalta"... (publicata in revista Destine, nr. 19/1992).

Aceasta cheie a purificarii noastre morale o detine Eminescu, fiind atat de actuala si inradacinata in constiinta poporului nostru, cuprinsa intr-o forma simpla, dar rascolitoare, robusta si rostita ferm ca in versul "Nu credeam sa-nvat a muri vreodata..."

Auzim din acest vers strigatul abisal al creatorului care descopera calea supravietuirii sale si, totodata, sursele fundamentale ale artei, dorinta esentiala de a trai, fata de care nu ne mai ramane nimic altceva de facut decat sa-i soptim, la fel ca poetul Alexandru Vlahuta: "Tot mai citesc maiasra-ti carte, /Desi o stiu pe dinafara: /Parca urmand sirul de slove / Ce-a tale ganduri semanara".

"Nu credeam sa-nvat a muri vreodata" devine versul unui invingator, al unui om care a inteles, totodata, in cel mai inalt grad, sensul reinvierii noastre prin jertfa. Locul lui Mihai Eminescu in literatura noastra este de neegalat, iar in cea universala el ramane ca ultimul mare romantic european si unul dintre cei mai de seama lirici ai lumii - exponentul suprem al spiritualitatii romanesti peste timpuri si popoare. „Astfel se stinse in al optulea lustru de viata cel mai mare poet pe care l-a ivit vreodata, poate, pamantul romanesc. Ape vor seca in albie si peste locul ingroparii sale va rasari padure sau cetate, si cate o stea va vesteji pe cer in departari pana cand acest pamant sa-si stranga toate sevele si sa le ridice in teava subtire a altui crin de taria parfumurilor sale".

(George Calinescu, Viata lui Mihai Eminescu).

Daca trupul oricarui om este supus pieirii, spiritualitatea celor alesi le confera vesnicia, aceasta fiind singura aripa prin care omul il urmeaza pe Dumnezeu. "As-ta-i deosebirea intre Dumnezeu si om. Omul are-n sine numai in sir fiinta altor oameni, viitori si trecuti. Dumnezeu le are deodata toate neamurile ce or veni si ce au trecut; omul cuprinde un loc in vreme. Dumnezeu e vremea insasi, cu tot ce se-ntampla in ea, dar vremea la un loc, asemenea unui izvor a carui ape se intorc in el insusi, ori asemenea rotii care deodata cuprinde toate spitele ce se intorc vesnic. si sufletul nostru are vesnicie-n sine" dar numai bucata cu bucata". (Mihai Eminescu, Sarmanul Dionis).

Spiritualitatea romaneasca in literatura s-a manifestat deplin prin Mihai Eminescu, iar superioritatea poetului nepereche prin opera sa. "Functia operelor mari nu este doar de a fi contemplate; este aceea de a naste alte opere mari sau macar de a modela omenescul in sine". (Constantin Noica, Eminescu sau ganduri despre omul deplin al culturii romane).

Vom incerca, in continuare, sa analizam cateva dintre creatiile de baza ale Luceafarului poeziei romanesti, intentia noastra nefiind sa epuizam subiectul pus in discutie, ci doar sa aducem noi argumente in favoarea titlului pe care l-am abordat initial.